

Opinie: Waarom een verschuiving van belastingen op arbeid naar milieubelastingen een slecht idee is (8.6.12)

“We moeten de belastingen op arbeid verschuiven naar taksen op verbruik, op energie en op milieuvervuiling. Het resultaat geeft een competitieve economie, meer jobs en minder CO2.” Milieuactivisten en ook de Europese commissie zijn gewonnen voor dit idee. Guido Deckers geeft 12 contra argumenten.

Twaalf argumenten tegen een verschuiving van belastingen op arbeid naar milieubelastingen:

1. Omdat men niet de kwaliteit van het milieu als prioriteit neemt, maar de competitiviteit van de bedrijven. Dat wil men bekomen door de loonkosten te verminderen en te vervangen door milieubelastingen. En zoals het er vandaag uit ziet, wil men dat doen via een vermindering van de sociale bijdragen.
2. Omdat een verschuiving van belastingen op arbeid naar belastingen op verbruik, op energie en op milieuvervuiling een verschuiving is van de belastingdruk op de winsten van de werkgevers en van de aandeelhouders naar de inkomens van de werknemers.
3. Omdat men de indruk geeft dat de werknemer minder belast gaat worden op zijn loon. Maar voor alle duidelijkheid zijn het niet de sociale bijdragen op het bruto loon van de werknemers die zouden verlagen, maar de sociale bijdrage die de werkgevers betalen. Met andere woorden: de werkgever wint, de sociale zekerheid verliest inkomsten en de werknemer zal evenveel sociale bijdragen mogen blijven betalen.
4. Omdat het begrip werkgeversbijdrage de indruk geeft dat deze bijdrage wordt betaald door de winsten die het bedrijf maakt. Wat natuurlijk niet waar is, want de werkgever rekent die bij de kosten. Om de winstmarge te berekenen wordt de totale loonkost in rekening genomen. De winst is dan het verschil tussen de omzet en de kosten, en de volledige loonkost wordt bij de kosten gerekend. Eigenlijk mag je zeggen dat de werkgever een stuk van je loon doorstort naar de sociale zekerheid. Je mag ook zeggen dat dit stuk loon een uitgestelde wedde is. Bij ziekte, werkloosheid of bij pensionering wordt het vervangingsinkomen vanuit die solidaire pot betaald.
5. Omdat het lare is dat onze loonkosten te hoog zijn. Fons Verplaetse in Knack van 23 mei: "Dat zie je gewoon als je de evolutie van onze uitvoer legt naast de evolutie van onze loonkosten in vergelijking met onze buurlanden: op het ogenblik dat de loonhandicap van België toeneemt, vermindert zelf het verlies aan marktaandeel."
6. Omdat je de loonkost niet mag veralgemenen naar alle sectoren. Zo heeft België volgens de Franse bank Natixis een gigantisch overschot op de handel in de goederen verwerkende nijverheid. Dat zijn bijvoorbeeld: auto's, pc's, machines, staal. In een moderne efficiënte assemblage fabriek maakt zelfs de loonkost maar 6% deel uit van de totale productiekost.
7. Omdat een verschuiving van de belastingen op arbeid naar milieubelastingen de sociale zekerheid structureel aantast. Een voorbeeld: stel dat een deel van de inkomsten van de sociale zekerheid, die afkomstig zijn van de sociale bijdragen op arbeid, vervangen worden door energie- en milieutaksen. Omdat milieubelastingen dienen om het gedrag aan te passen, gaat bijvoorbeeld een bedrijf milieuefficiënt werken. Dus hoe meer een bedrijf milieuefficiënt werkt, hoe lager de belasting die ze moet betalen. Maar wat gaat het gevolg zijn? De inkomsten van de sociale zekerheid gaan dalen waardoor weer nieuwe inkomsten zullen moeten gezocht worden.
8. Omdat een lastenverlaging voor de werkgever geen garantie is op meer tewerkstelling. Vandaag krijgen de werkgevers al evenveel subsidies dan dat ze belastingen betalen op hun winst. De totale loonsubsidie vanuit de overheid aan de bedrijven steeg van 1,3 miljard euro in 1996 naar bijna 9 miljard euro vandaag.

9. Omdat lagere loonlasten niet altijd leiden naar meer investeringen. De Nationale Bank maakte bekend dat de bedrijfswinsten in ons land tussen 2000 en 2009 van 47 miljard naar 82 miljard stegen. Dat is 35 miljard meer winst, een stijging met 75%. Minder dan een derde van die extra winst werd geïnvesteerd. Bijna een derde ging cash naar de aandeelhouders. Die ontvingen in 2009 26 miljard euro dividend, drie keer meer dan in 2000. De rest van het geld werd gewoon opgepot.

10. Omdat de meeste milieubelastingen geheven worden via een vast percentage. Daardoor zijn milieubelastingen een zwaardere last voor lage inkomens. Rijke mensen blijven immers voortrijden met grote zware auto's, blijven veel kilometers afleggen, veel op reis gaan, veel elektriciteit in hun grote luxueuze huis verbruiken, terwijl er anderen zijn die dit niet kunnen, maar die wel de nadelige effecten van de milieuvervuiling even zwaar (of zwaarder) voelen. Daarmee wil ik niet zeggen, dat 'die anderen', dezelfde levensstijl moeten hebben als de rijke klasse. Dat is trouwens onmogelijk, gezien de planeet aarde dit niet zou kunnen dragen.

11. Omdat de onrechtvaardigheid tussen rijk en arm nog zal vergroten omdat mensen met een laag inkomen een hoger percentage spenderen aan brandstof en energie. Dat komt omdat ze in slechter geïsoleerde huizen wonen, met slechtere auto's rijden en minder energiezuinige elektrische toestellen hebben.

12. Omdat het milieu vandaag een thema is waarvan iedereen wakker ligt, is het populair om het over milieubelastingen te hebben. Intussen wordt de aandacht afgeleid van het echte fiscale probleem, namelijk de ongelijke belastingdruk tussen inkomen uit arbeid en inkomens uit vermogens en vennootschappen.

Voor alle duidelijkheid

Ik ben niet tegen bepaalde milieubelastingen die doeltreffend kunnen werken voor het milieu en daarbij de zwakste inkomens compenseren. Maar ze kunnen niet in de plaats komen om bijvoorbeeld de sociale zekerheid structureel te financieren. Het ideaal zou zijn dat we milieubelastingen tijdelijk invoeren op milieuschadelijk gedrag en milieuschadelijke productie en de inkomsten die voortvloeien uit deze belastingen enkel gebruiken om duurzame alternatieven te financieren. Eens die er zijn, is de belasting niet meer nodig.

Beste lezer, wat vind je van volgende vragen?

Zou het niet beter zijn in plaats van belastingen te gebruiken, ecologische normen vast te leggen bij het produceren van producten? En waarom geen producten die schadelijk zijn voor mens, dier en milieu verbieden? Waarom eerst toelaten en dan belasten? Is dat ook geen verspilling? Betalen we al niet genoeg belastingen op energie? Sinds de liberalisering zijn de prijzen niet echt gedaald en daarbovenop betalen we nog eens 21% btw. Energie is toch geen luxeartikel? Energie is voor iedereen levensnoodzakelijk en daarom is het niet meer dan rechtvaardig dat er een btw-verlaging komt naar 6%. Vind je niet? En waarom milieubelastingen invoeren die vooral de gewone mensen treft om de kost op arbeid te verlagen als er meer inkomsten kunnen gehaald worden uit een vermogensbelasting en een rechtvaardiger vennootschapsbelasting?

Door een verschuiving van de sociale bijdragen naar milieubelastingen, stijgen de winsten van de aandeelhouders. De verliezers zijn: de sociale zekerheid en de gewone mensen die meer belastingen zullen gaan betalen.

Graag jullie reactie.

Omdat een rechtvaardige fiscaliteit miljarden kan opbrengen!

Guido Deckers.

Nationaal ACV-propagandist voor het thema rechtvaardige fiscaliteit.

gdeckers@acv-csc.be